

7. Bida, O.A. and other. 2011. *Plumachnyy slovnyk dovidnyk z anatomiyi, fiziologiyi, patolohiyi ditey z osnovamy henetyky [Dictionary of anatomy, physiology, pathology of children with basics of genetics]*. Cherkasy.
8. Khutorskoy, A.V. Klyuchevye kompetentsyy y obrazovatel'nye standarty [Key competencies and educational standards]. [online] Online Journal «Eidos». Available at: <http://www.eidos.ru/news/compet>.

УДК 027.021:004:316.772.5(045)

DOI:10.31339/2617-0833-2020-1(28)-78-81

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Курило О.Й., Мовчан К.М., Прокопович Л.С.

SCIENTIFIC LIBRARY AS AN ELEMENT OF THE INFORMATION AND COMMUNICATION INFRASTRUCTURE

Kurylo Oleksandra, Movchan Kateryna, Prokopovych Lidiya

У статті розглядаються питання становлення й розвитку сучасної наукової бібліотеки як складової інформаційно-комунікаційної інфраструктури, окреслено головні завдання книгосховищ. Визначено особливості інформаційно-комунікаційної діяльності в контексті багаторівневості наукової бібліотеки. Представлено взаємопов'язані професійно-діяльнісні комунікаційні середовища (виробничо-комунікаційне та сервісно-комунікаційне). Розглянуто перспективні напрями діяльності книгозбірні в сучасному інформаційному середовищі.

Ключові слова: наукова бібліотека, інформаційно-комунікаційна діяльність, інформаційні ресурси, бібліотечно-інформаційне обслуговування.

The article deals with the issues of formation and development of a modern scientific library as a component of information and communication infrastructure, outlines the main tasks of book stores. The peculiarities of information and communication activity in the context of multilevel scientific library are determined. Introduced interconnected professional communication environments (production-communication and service-communication). The perspective directions of activity of book collections in the modern information environment are considered. Definition and definition of the term "information and communication activity" commonly used by librarians is presented and clarified.

Key words: scientific library, information and communication activities, information resources, library and information services.

Сучасна бібліотека як інформаційно-комунікаційна система, яка концентрує, виробляє та надає суспільству для користування інформаційні ресурси в традиційному й електронному вигляді, є посередником у соціальній комунікації, пов'язаній з обміном науковою та соціокультурною інформацією.

В умовах стрімкого зростання обсягів інформації особливого значення в діяльності бібліотек набуває забезпечення її організації відповідно до актуальних інформаційних запитів освіти, науки й культури шляхом створення електронних каталогів, баз даних, науково-довідкових ресурсів та забезпечення дистанційного доступу до віддалених ресурсів інших бібліотек, інформаційних центрів і мереж.

Головними завданнями розвитку сучасних бібліотек, як зазначає Л.Пономаренко, є формування українського сегменту освітнього інформаційного простору, розвиток наукових

комунікацій в умовах трансформації функцій бібліотек щодо забезпечення доступу як до власних, так і світових ресурсів у традиційному та електронному вигляді [4, с.3].

Актуальність означеної теми є очевидною, оскільки зростання інформаційно-комунікаційного потенціалу суспільства сприяє розгортанню інтеграційних технологій у діяльності наукових бібліотек. Сучасні процеси, на думку О. Мар'їної, відбуваються на основі запровадження різних комунікаційних засобів, виявляються в організаційних, техніко-технологічних, структурно-функціональних трансформаціях бібліотечних установ, налагодженні взаємодії з іншими соціокомунікаційними структурами, пошуку інноваційних технологій і механізмів співпраці [3, с.3.].

Питання створення інформаційного галузевого ресурсу та досвід побудови мережі розглядали у своїх працях П. Рогова, Н. Вараксіна, С. Коваленко, Н. Тарасова, С. Кантлін, Н. Палашина, О. Углова та інші. Теоретичні ж засади розвитку інформаційно-комунікаційного простору освітянських бібліотек і класифікації цих книгосховищ та читацьких інформаційних потреб представлено в працях Н. Апшай, Ю. Жука тощо.

Проаналізувавши розроблені бібліотекознавцями моделі сучасної книгозбірні, представлені в контексті розвитку інформаційного суспільства, спостерігаємо зростання й посилення інформаційної та комунікативної функцій наукової бібліотеки. Це зумовлено, в першу чергу, інтенсивним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій і їхнім використанням практично в усіх галузях діяльності соціуму, в тому числі й у бібліотечно-інформаційній сфері, що дає підстави до використання терміну «інформаційно-комунікаційна діяльність», яким часто послуговуються бібліотекознавці.

На думку О. Василенко, *інформаційно-комунікаційна діяльність* – це комплекс взаємопов'язаних процесів, спрямованих на створення інформаційних продуктів і надання бібліотечно-інформаційних послуг із метою задоволення інформаційно-знаннєвих потреб суспільства. По суті, інформаційно-комунікаційна діяльність наукової бібліотеки відбувається у двох взаємопов'язаних і взаємозалежних професійно-діяльнісних комунікаційних середовищах. У першому – *виробничо-комунікаційному* – здійснюється організаційно-управлінська комунікація, якою забезпечується створення й формування інформаційних продуктів (каталоги (карткові та електронні); бази даних власної генерації (бібліографічні, реферативні, повнотекстові, мультимедійні); веб-сайти; бібліографічні покажчики; електронні бібліотеки; наукові збірники; письмові довідки; звіти про науково-дослідну роботу; програмні продукти; продукція оглядового характеру; наукові журнали; довідкові видання; прес-досьє; реферативні журнали; лінгвістичні засоби; звіти про бібліометричні дослідження). У другому – *сервісно-комунікаційному* – здійснюється реалізація бібліотечно-інформаційних послуг, надання доступу до інформаційних продуктів НБ власної генерації, а також інших вітчизняних і зарубіжних інформаційних центрів, забезпечення зворотнього зв'язку з користувачами [1, с.20].

Фактично наукова бібліотека є тим соціальним інститутом, який опрацьовує й надає до використання документально фіксовані знання. Зважаючи на цю обставину, існують певні особливості інформаційно-комунікаційної діяльності в контексті багаторівневості та багатовекторності наукової книгозбірні. Так, зокрема, виконання бібліотекою основних функцій неможливе без постійної комунікаційної взаємодії з користувачами чи з установами й організаціями, що забезпечують роботу книгосховища. Вкрай необхідною є державна підтримка розвитку бібліотечної справи.

Для покращення надання науковою книгозбірнею інформаційно-комунікаційних послуг визначено перспективні напрями діяльності бібліотеки в сучасному інформаційному середовищі, зокрема: 1) модернізація технологічної інфраструктури книгозбірень із метою забезпечення повнішого інформування користувачів та надання послуг (у т.ч. цифрових інформаційних, інтерактивних, персоналізованих і диференційованих послуг); 2) оптимізація бібліографічної, реферативної та інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у розрізі міжбібліотечної кооперації й комунікації; 3) проведення бібліометричних досліджень із

використанням статистичних методів вивчення потоків наукових документів (книг, періодичних видань тощо) задля виявлення тенденцій розвитку предметних галузей, особливостей авторства й взаємного впливу публікацій; 4) застосування інноваційних тренінгових технологій у професійній підготовці та перепідготовці фахівців бібліотечно-інформаційної сфери, що розвиватиме комунікативну компетентність, креативне мислення, формуватиме навички самостійного прийняття рішень; 5) інтегрування бібліотек в європейську інфраструктуру й посилення їхньої ролі в реалізації національної інформаційної та освітньої політики, зокрема через надання вільного доступу до інформаційних ресурсів книгозбірні; 6) актуалізація уваги відповідних управлінських органів держави, наукової громадськості на важливості розроблення урядової програми щодо розвитку бібліотеки як інформаційного центру й формування престижу бібліотечної професії [2, с.17].

Зараз у нашій державі, як і в інших країнах світу, відбувається становлення глобальної системи масових комунікацій і розбудова єдиного національного інформаційного простору, мають місце швидкі зміни в галузях науки, освіти, культури та професійній діяльності населення. У зв'язку з цим сучасним бібліотекам, у тому числі й науковим, необхідно вибудовувати нові стратегії задоволення інформаційно-знанневих потреб суспільства.

Оскільки книгозховище є одним із головних елементів інформаційно-комунікаційної інфраструктури, особливо важливою є консолідація зусиль провідних наукових бібліотек у розробці й реалізації міжвідомчих проектів не тільки у формуванні інтегрованих ресурсів, але й у впровадженні комплексної сервісно-орієнтованої моделі в системі бібліотечно-інформаційного обслуговування на основі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Перспективи дослідження вбачаємо в більш глибокому й детальному вивченні означеного питання.

Список використаних джерел

1. Василенко О.М. Інформаційно-комунікаційна діяльність бібліотек у контексті забезпечення інформаційно-знанневих потреб суспільства / О.М.Василенко // Бібліотека. Наука. Комунікація: формування національного інформаційного простору: Зб. наук. праць (за матеріалами Міжнародної наукової конференції), 4-6 жовтня 2016 р. – Київ, 2016. – С.20-22.
2. Зозуля С.М. Науково-інформаційна діяльність освітянських бібліотек: основні напрями модернізації / С.М.Зозуля // Інформаційне забезпечення педагогічної науки та освітньої практики України: звітна науково - практична конференція ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, 22 грудня 2016 р. / Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. – Київ. – С. 16-18.
3. Мар'їна О.Ю. Інформаційно-комунікаційна взаємодія як фактор розвитку регіональних бібліотечних систем: автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.03 / О.Ю.Мар'їна. – Харків, 2011. – 23 с.
4. Пономаренко Л.О. Інформаційні потреби педагогічної науки та розвиток системи бібліографічних ресурсів освітянських бібліотек України: автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.03 / Л.О.Пономаренко. – Київ, 2015. – 20 с.

References

1. Vasylenko, O.M. 2016. Informatsiyno-komunikatsiyna diyal'nist' bibliotek u konteksti zabezpechennya informatsiyno-znannyevykh potreb suspil'stva [Information and communication activities of libraries in the context of providing information and knowledge needs of society]. *Library. Science. Communication: formation of national information space. International Scientific Conference*. Kyiv, 4-6 October 2016. Kyiv.
2. Zozulya, S.M. 2016. Naukovo-informatsiyna diyal'nist' osvityans'kykh bibliotek: osnovni napryamy modernizatsiyi [Scientific-information activity of educational libraries: main directions of modernization]. In: State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine named

- after V.O. Sukhomlinsky. *Informational Support of Pedagogical Science and Educational Practice of Ukraine. Scientific and Practical Conference In O. Sukhomlinsky*. Kyiv, 22 December 2016. Kyiv.
- Maryina, O.Yu. 2011. *Informatsiyno-komunikatsiyna vzayemodiya yak faktor rozvytku rehional'nykh biblioteknykh system [Information-communication interaction as a factor of development of regional library systems]*. Candidate of Science in Social Communications. Kharkiv.
 - Ponomarenko, L.O. 2015. *Informatsiini potreby pedahohichnoi nauky ta rozvytok systemy bibliografichnykh resursiv osvitianskykh bibliotek Ukrainy [Information needs of pedagogical science and development of the system of bibliographic resources of educational libraries of Ukraine]*. Candidate of Science in Social Communications. Kyiv.

УДК 008:174+316.454.52]:378:37.011.3-051(045)

DOI:10.31339/2617-0833-2020-1(28)-81-84

КУЛЬТУРА ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Курило О.Й., Кампов Н.В.

CULTURE OF BUSINESS COMMUNICATION AS A TOOL FOR PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE EDUCATORS

Kurylo Oleksandra, Kampov Nataliya

У статті розглядаються питання культури ділової комунікації як важливого елементу професійного становлення вчителів та вихователів. Виділено показники мовної культури фахівців у сфері усного ділового мовлення, обґрунтовано важливість опанування культурою ділового спілкування з огляду на сучасні процеси євроінтеграції України. Виокремлено літературні мовні норми, які сприяють підвищенню рівня культури ділової комунікації, розглянуто вимоги до мовлення фахівців. Розкрито структурні особливості мовлення педагога. Крім того, визначено прошарки ділової та окреслено складники педагогічної культури.

Ключові слова: ділове спілкування, комунікація, культура спілкування, мовні норми, вимоги до мовлення.

The article deals with the issues of business communication culture as an important element of the professional development of teachers and educators. Indicators of linguistic culture of specialists in the field of oral business broadcasting are singled out, the importance of mastering the culture of business communication in view of modern processes of European integration of Ukraine is substantiated. The literary language norms, which contribute to raising the level of business communication culture, the requirements for the language of specialists are considered. The structural features of the teacher's speech are revealed. In addition, layers of business are identified and the components of pedagogical culture are outlined.

Key words: business communication, communication, communication culture, language norms, speech requirements.

Сучасний процес євроінтеграції України вимагає реформування змісту й мети освіти. Відповідно до цього особливо актуальним постає питання забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців світового рівня з високим інтелектуальним і духовним розвитком, активною життєвою позицією та сформованою мовною культурою. У зв'язку з можливостями здійснювати комунікацію на міжнародному рівні, суттєво зростають вимоги й

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>